

կարողութիւնն իմ այսչափ էր. մի՛ մեղադրէք. զի ի մանկութենէ տկարութիւն ունիմ. վասն այն ոչ հետեւեցա ուսանել զգիրն. այլ գրեցի զգիրս ի երկրին Մաճառաց, ի զիւղաքաղաքն Ճուրճով. իշխանութեան երկրիս Ըշտեֆան Լազարին. ի դառն ժամանակիս որ սուլթան Մէհլըմէտն որդին Իպրահիմին՝ վասն ծովացեալ մեղաց մերոց եկաւ ի վերայ Լեհաց և Գազարաց երկրին վերա, և Պուղտանաց երկիրն (յ)երթեւեկողաց հեծելոց Տաճկաց և Լեհաց աւերեցաւ. Տաճիկն Լեհաց երկիրն կ'աւիրէր՝ ամառն, ձմեռն՝ Լեհն գայր Պուղտանաց երկիրն կ'աւիրէր: Եւ ես տառապեալս վասն սիրոյ սուրբ եկեղեցեացն՝ վանիցն չէի հրաժարեր. մինչեւ երկիցս անգամ կողոպտեցին. ապա մերկիկ գլխիբաց՝ մորթի մի քամակս կապեալ՝ փախեա ելա երկիրս Մաճառաց. կէս մի ժողովրդոցս աստ փախեալ էին: Միթէ Աստուած ողորմի երկրիս Պուղտանաց, որ խաղաղութիւն տայ թագաւորաց, զի մի օտարութեամբ մեռանիմք: Այս գրեցաւ թվին ՌՃԻԵ. սեպտեմբեր ամսոյ Ե՝ [Մաշտոց ի Ս. Ղազար]:

1678.

Սա է տապան ողորմած հոգի Մեծխաթունին, կողակցուն Պարոն Յակորին, մահտեսի Մինասի որդուն, Եազլօվա քաղաքին երեսփոխանին. յանգեաւ ի Քրիստոս Թվ. ՌՃԻԶին, ամսոյ ապրիլի Զ. օրն ուրբաթ: [Ի վարսաշխա, յեկեղեցոջ Դոմիէիկեանց]:

1679.

Գրեցաւ գիրս ձեռամբ Առքսդագէս Եազլովցացի իրիցու ի քաղաքն Սիւլիսորէ, ի թվականիս Հայոց ՌՃԻԷին, յուլիս ամսոյ ժէին, օրն երկուշարթի:

1683.

Որ ինչ ի գրքի աստ պարունակին՝ ժողովեցան յինէն ի զանազանից գրոց և ի տետրակաց հնացելոց, մինչ պանդխտանայի ի Վերին Հայս, և ի մի պարփակեցան. ոչ իբր գի իցեն վէպք ուղղաշաւիղք և փորձեցեալք ի մէնջ իբր այնպիսիք. այլ զի սովոր եմք ի բանից հակառակացն առնուլ մեզ զէն ընդդէմ նոցին, և զի բազում ինչ ի սոսուժ գտանին և վկայութիւնք եւս. և այլն... Ես (Վարդան Յունանեան) ոչ հեղինակ սորին՝ այլ հաւաքող միայն եմ. որպէս և զբազումս զայլս գրեանս ընդօրինակեցի ի Հայոց երկրէն, սրբ չէին աստ յերկրիս Լեհաց, վասն ջատագովութեան կաթողիկէ հաւատոյ ընդդէմ ոմանց հակառակասիրաց մերազնեայց: Ողջ լերուք. 1683: — [Ի Ս. Ղազար]: